

בהעלותך (תשי"י) פרק י"א
(השוה לגליון זה גם גליון בהעלותך תש"ט, שעסק אף הוא בפרקנו וביחוד בפירוט רמ"י לפרקנו!)

א. שאלות כלליות:

1. בעל עקדת יצחק שואל: הנה יפל בזה הספק באומרו (ד') "מי יאכילנו בסר" ואחרי כן אמר משה (י"ג): "מאין לי בסר לתת לכל העם הזה?" וכן אמר ה' (י"ח) "ואל העם תאמר התקדשו למחר ואכלתם בשר" - והלא מתחילה נתן להם הסל, שנאמר בפרשת הען (סמות ט"ז) "ותעל הסלו ותכס את המחנה" ומס' ואל"ך לא נמנע מהם, כמו שאמר הכתוב (דברים כ"ז) "זה ארבעים שנה ה' אלהיך עמך, לא חסרת דבר"?
ע"ן ל"אלה זר רמב"ן סמות ט"ז י"ב ד"ה שמעתי את תלוונות בני ישראל. וזו תשובת בעל עקדת יצחק לשאלתו: ... אמנם מצאונת התואנה היה להם, לפי שלא נתן להם ברפידים לצבות כסן, רק על דרך הספוק כמו שנאמר ט"ט (סמות ט"ז ח'): "בתת ה' לכם בערב בשר לאכול ולחם לבקר לטבוע בסמך ה' את תלוונותיכם" ... והיה להם בשר בספוק בלבד; ולזה אמרו "תנה לנו בשר ובאכלה", כי האכילה הגסה הייתה מכוונת מהם, לא הספוק כדי החייט.
1. מה הן שתי התשובות הנתנות ברמב"ן ל"אלה הנ"ל?
2. נסה להכריע ביניהן?
3. עת אינו מסתי תשובותיו מחאיטת תשובת בעל העקדה?
4. מהי ראייתו מליון הפסוקים?
5. הוכח את חולית פרושו מליון הפסוקים!

2. אברבנאל שואל: למה נענינו בני ישראל עתה בהאלתם הבשר ולא נענינו בפעם הראשונה כשיצאו ממצרים וישאלו בשר (סמות ט"ז)?
נס לענות לשאלתו!

ב. ד. והאפסוף אשר בקרבו התארו תאוה.

הכתב והקבלה (ר) יעקב צרי מקלנברג, הפירוט נדפס לראשונה בחיי המחבר תקצ"ט (1839). מדברי המסור (תהלים ע"ח) מבואר, כי לא תאוה בלבד הייתה, כי היו מופרים גמורים ביכולתו ית', שאמר שט (תהלים ע"ח) "ויזסיפו עוד לקטא לר' לטרות עליון בציה וינסו אל בלבכם לשאל אכל לנפסת וידברו באלוהים, אמרו: היוכל אל לערך טולחן במדבר, הגם לחם יוכלת, אם יכין טאר לעמו". לפי זה נראה לפרש מלת "תאוה" מענין (בראשית מ"ט): "עד תאות גבעות עולם", וכן (במדבר ל"ז) "והתאויתם לכם לגבול"; וטעם "התאור תאוה" - הגבילו גדר וגבול בן יתברך, לאמור: "זה יש בגבולתו לעשות וזה - לא", יחסו לו גבול עד כמה כחו מחפסס, לכן סתם הכתיב ולא פרט "התאור תאות בשר" כמבואר אחרי זה, כי רצה לכלול בלסון "התאור תאוה" גם המרי הגדול שהיה בלבם עליו יתברך; לכן אמרו וכוונתנו הספיק על (כ"ג) "היד ה' תקצר": אינם מבקשים אלא עלילה, יאמרו: קצרה יצ' ה' ואין בו כח לתת לנו טאלתו.

- 1א. מצא בפרק ע"ח שבתהלים סעד לינוני לפרושו ו"התאור תאוה".
2. מצא בדברי רמ"י לפרקנו סעד לדעתו, שה"כ כאן "מרי גדול בלבם" ולא רק תאות אוכל.
3. הסבר, מהי חולית פרושו מבחינה לשונית.
(לפירוט מלת "התאור" ע"ן גם גליון בהעלותך ח"ז טאלה ג.)

ג. ח. סטו העם ולקטו...

רמ"י ד"ה סטו האל"יך לפסוקים ז-ט: היה מקום לומר: מה יקצים בטן הוא על אחד מהטעמים: או על שלא יחזק גופם או על העדר הזנת העין, שאין העין רואה דבר ה"ן חתוב ל"ן או קצו בו מפני שהיה בא עד אהליהם ומה שבא לאדם מעצמו ואדם רגיל בו בלי עמל - קץ בו... על כן על הראשון אמרה התורה: ראו עתה כי רעה בלבכם, כי הלא כזב ידברו ואין דבר טן הדברים הגורמים לקוץ במן. כי הנה על הראשון אמר: "והמן כזרע גד" - שמחוק הגוף... ועל השני אמר "ועינו כעין הבדלח". שחזק כעין הספיק שתאוה הוא לעינים; ועל השלישי אמר "סטו העם", כי הלא הצליקים בלבד היה כא להם המן עד אהליהם אך לא המון העם המתאווה, כי אם "סטו העם" שהיו מחפסים והולכים עד למרחוק.

1. מה קשה לשניהם במלים "סטו העם ולקטו"?
2. מה ההבדל העקרוני בין תשובותיהם?